

Bildande av naturreservatet Hemfallet i Västerås kommun Västmanlands län

(5 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Hemfallet.

För att tillgodose och uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se *Reservatsföreskrifter*).

Länsstyrelsen fastställer samtidigt, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., skötselplanen för naturreservatets långsiktiga vård (bilaga 2). Förvaltare av reservatet ska vara Länsstyrelsen.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att inom reservatet:

- 1 avverka, gallra, röja, så, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada eller bortföra levande eller döda träd och buskar,
- 2 uppföra ny byggnad eller annan anläggning (t.ex. vindkraftverk, jaktorn, mast, hamn, brygga, bro, spång, mark- eller luftledning, stängsel eller annan hägnad),
- 3 bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden (t.ex. att gräva, muddra, spränga, schakta, plöja, borra, dämna, nydika, rensa dike, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan markbearbetning),
- 4 anlägga väg, stig, led, campingplats eller uppställningsplats för fordon, släp, båtar eller andra farkoster,
- 5 anordna upplag,

- 6 framföra motordrivet fordon,
- 7 använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringsämnen,
- 8 utfodra vilt,
- 9 införa för området nya växt- eller djurarter.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse att tåla visst intrång

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

- 1 utmärkning av reservatets gränser i terrängen,
- 2 iordningställande av anläggningar för besökare som syftar till att tillgängliggöra och underlätta allmänhetens tillträde till området, såsom leder, spänger, ramper, rastplatser, informationstavlor m.m.,
- 3 inom skötselområde, se bilaga 1, genomföra åtgärder som syftar till att bibehålla skogsbrynets karaktär och/eller gynna asp. Åtgärderna inbegriper i första hand röjning av yngre gran och lövsly men även enstaka äldre/uppvuxna träd kan bli aktuella att ringbarka eller fälla,
- 4 bekämpning av invasiva eller främmande arter,
- 5 dokumentation och uppföljande undersökningar av mark- och vattenförhållanden, flora och fauna.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att inom reservatet:

- 1 gräva, hacka, rista, måla eller på annat sätt skada jordytan eller fasta naturföremål såsom berghällar och block,
- 2 framföra motordrivet fordon,
- 3 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, samt skada vegetation eller naturföremål i övrigt t.ex. genom att elda död ved, insamla örter, gräs, mossor, svampar eller lavar, med undantag för bär och matsvamp för husbehov,
- 4 insamla insekter eller andra ryggradslösa djur,
- 5 sätta upp tavla, skylt, affisch eller permanent snitsla spår.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som har stöd av B-föreskrifterna och preciseras av vid var tid fastställd skötselplan,
- nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning,

- jakträttsinnehavaren att bedriva jakt inom ramen för jaktlagstiftningen, samt framföra motordrivet mindre fordon i terrängen för uttransport av fällt klövvilt förutsatt att detta kan ske utan markskador,
- att vägen/vägområdet till Karlberg, se punktprickad lila linje på bilaga 1, nyttjas, underhålls och/eller byggs ut. Väg och vägområde får som mest ta i anspråk ett åtta meter brett område,
- att eventuella grenar som försvårar skötseln av backdiket eller åkermarken tas bort,
- vetenskapliga undersökningar med syfte att öka kunskapen om de biologiska värdena i området. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens skriftliga godkännande.

Länsstyrelsen erinrar om att föreskrifterna under C, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Objektnamn	Naturreservatet Hemfallet
NVR-id	2049118
Skyddsform	Naturreservat
Län	Västmanland
Kommun	Västerås
Lägesbeskrivning	Ca 5 km N om Västerås och 5 km öst om Skultuna
Position	585800 6118700 (Sweref 99 TM) 1540500 6619935 (RT 90)
Fastigheter	Frösvi 2:1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Areal	Ca 11 ha, varav 10 ha produktiv skogsmark

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och tillgodose behovet av områden för friluftslivet,
- bevara och utveckla förekommande naturtyper och naturvärden och tillse att skogsekosystemets egen dynamik även framgent får prägla skogens utveckling,
- gynna de ovanliga och hotade arter som förekommer i området och förbättra deras möjligheter att fortleva i området på lång sikt,
- bidra till bevarandet av de höga biologiska värden som är knutna till äldre naturskogsartade blandskogar på landskapsnivå,
- bevara ett biologiskt intressant område med varierade och spännande naturmiljöer som kan vara ett attraktivt utflyktsmål för allmänheten.

Syftet ska nås genom att:

- huvuddelen av området lämnas till fri utveckling,
- det i delar av området vidtas vissa aktiva naturvårdande åtgärder i syfte att upprätthålla och utveckla naturvärden knutna till lövrika blandskogar och aspskog,
- åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens möjligheter att komma till, röra sig i och uppleva området.

Beskrivning av området

Reservatet breder ut sig över två större och ett par mindre bergsklackar som höjer sig över det omgivande landskapet som i övrigt är relativt flackt. Huvuddelen av skogen i området utgörs av gammal blandskog där framförallt det stora inslaget av asp sticker ut. Uppe på bergen står urgamla tallar med talltickor tillsammans med senvuxna gamla granar och knotiga lövträd och på marken växer diverse korktaggsvampar som visar på att området varit trädklätt under en mycket lång tid. I slutningsmiljöerna och de lägre belägna markerna är skogen väldigt varierad, både vad gäller trädslagsblandningen och åldrar på träden och många träd är grova och välvuxna. Det finns rikligt med död ved i området och på veden återfinns en rad naturvårdsintressanta arter, bland annat den chokladbruna ulltickan och den vackra kandelabersvampen vilken bara växer på gamla murkna aspstammar i skuggiga-halvskuggiga lägen.

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

Områdets förhållandevis orörda äldre barrblandskogsbestånd, lövrika barrskogar och triviallövskogsbestånd har ett stort bevarandevärde. Bevarandet av dessa skogar, med ingående arter och miljöer, är av stor betydelse för förutsättningarna för att långsiktigt bevara den biologiska mångfalden i närområdet och i det omgivande landskapet. Områden med motsvarande kvalitéer, egenskaper och artförekomster är ovanliga i trakten och regionen och det är viktigt att bevara det fåtal värdefulla områden som finns kvar och som fortfarande hyser värdefulla substrat och arter.

Bland bevarandevärdena i området utmärker sig särskilt värden knutna till äldre talldominerad barrblandskog och lövrik barrblandskog. Här förekommer en rad naturvårdsintressanta arter varav flertalet är knutna till, eller beroende av, stabila miljöförhållanden, gamla träd och död ved av olika slag.

Förutsättningen för att området och dess bevarandevärden ska bestå eller öka är att områdets naturmiljöer får förbli ostörda, alternativt sköts på ett sådant sätt att naturvärdenas långsiktiga utveckling premieras. Därför behöver föreskrifter mot skogsbruk, exploateringsåtgärder och ingrepp som leder till förändrad topografi och hydrologi införas. Skötselåtgärder som syftar till att öka eller bibehålla naturvärdena i områdets asprika barrskogar och värdefulla lövdominerade

brynzoner bör genomföras i den mån detta inte uppenbart står i uppenbar konflikt med andra prioriterade bevarandevärden.

Miljökvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv, om vilka Sveriges riksdag beslutat.

Motiv till skyddsformen naturreservat

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras. Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av Länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Intresseprövning

Att bevara det här berörda området, med ingående arter och miljöer, utgör ett angeläget allmänt intresse som motiverar en inskränkning i den enskildes förfoganderätt. Länsstyrelsen har, i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

De föreskrifter som omfattas av kravet på konsekvensutredning har bedömts få så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att Länsstyrelsen, i enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredningar vid regelgivning, bedömt att det saknats skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Andra sakförhållanden

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 och 4 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av markområdet/vattenområdet, och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Ärendets handläggning

Områdets naturvärden uppmärksammades i samband med att delar av området anmäldes för avverkning. I samband med detta påbörjades en dialog mellan staten, genom Länsstyrelsen, och markägaren som sedermera resulterade i en överenskommelse om att långsiktigt skydda området genom en reservatsbildning. En formell överenskommelse om intrångsersättning har slutits mellan parterna och gränserna har mätts in och stakats ut.

Samråd

Samråd har enligt 25, 25 a resp. 25 b §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Västerås kommun,

Skogsstyrelsen respektive Sveriges geologiska undersökning samt enligt 26 § nämnda förordning med Naturvårdsverket.

Remiss

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har, enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., förelagts att inom en tid av en månad från och med att de tagit del av handlingarna, yttra sig över förslaget till beslut om bildande av naturreservatet Hemfallet. Förslaget till beslut har därutöver sänts på remiss till ett flertal berörda myndigheter och organisationer.

Yttranden har kommit in från Västerås kommun, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Skogsstyrelsen och Jägareförbundet. Remissinstanserna ställer sig positiva till reservatsbildningen eller har inget att erinra.

Jägareförbundet har en fundering kring jakt med lös hund. Föreskrifter som reglerar möjligheten att ha lös hund i området saknas så det står jakträttsinnehavaren fritt att jaga med lös hund i området.

Upplysningar

Förvaltning av reservatet

Länsstyrelsen förvaltar naturreservatet.

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva naturreservatet.

Kungörelse

Beslut om kungörelsedelgivning, se bilaga 3.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen enligt bilaga 4. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd. C, vilka gäller omedelbart.

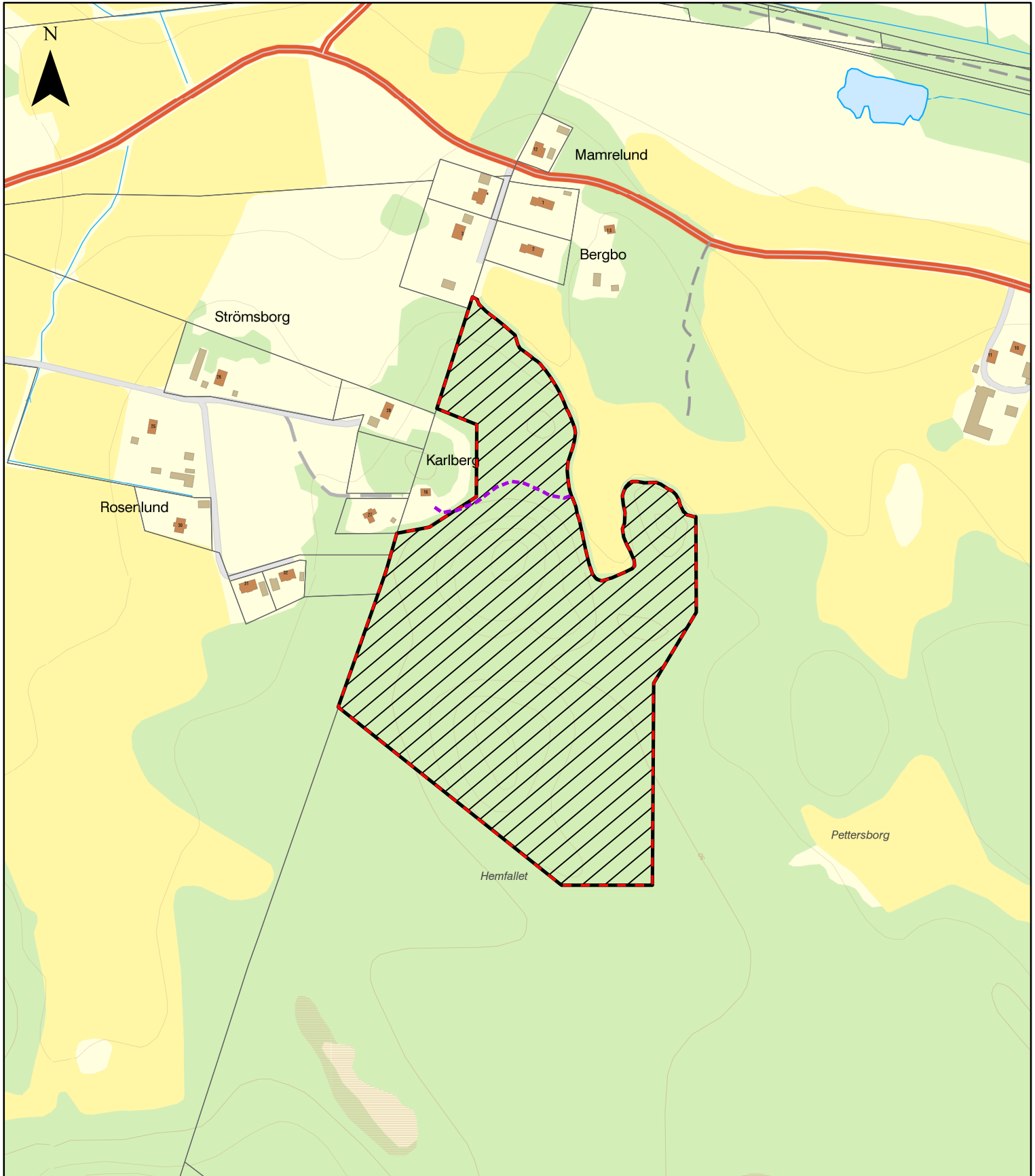
I detta ärende, där landshövding Minoo Akhtarzand beslutat har naturvårdshandläggare Mårten Berglind varit föredragande. I ärendets slutliga handläggning har även avdelningschef Johan Wretenberg, chefsjurist Louise Klofelt samt antikvarie Anna Onsten-Molander deltagit.

Minoo Akhtarzand

Mårten Berglind

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
- 2.1 Skötselplanekarta
3. Beslut om kungörelsedelgivning
4. Hur man överklagar (formulär nr.11)

 Naturreservatet Hemfallet

 Väg till Karlberg som omfattas av särskilt undantag

1:5 000

0 50 100 200 Meters

